

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2020

Nämnden för den språkliga minoriteten för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts inledde sitt verksamhetsår med en ny föredragande och sekreterare då nämndens långvariga föredragare ekonomichef Mona Rönnholm avgick. Mona Rönnholm fungerade i nämnden både som föredragande och sekreterare. Som ny föredragande tillträdde sjukvårdsdistriktets koordinator för den svenska servicen, Wiveka Kauppila och till sekreterare utsågs överskötare Susanna Friman.

Nämndens ledamöter under 2020 var:

Egon Nordström (ordförande)	Ersättare:	Jonas Heikkilä
Christjan Brander (viceordförande)		Conny Granqvist
Eeva Bergman		Ted Bergman
Gunilla Avellan		Anne-Marie Nygren
Eva-Stina Hellbom		Martti Peräaho
Anders Laurén		Dennis Nordell
Risto Nurmela		Tomy Wass
Marianne Robertsson		Mari Lindman
Marja-Riitta Ståhlberg		Janna Lehtimäki

Styrelsens representant var Pekka Heikkilä (ersättare Niklas Guseff) och som personalrepresentant för nämnden var Pia Lindbom (ersättare Piia Sandelin). Ledamot Marianne Robertsson och hennes ersättare Mari Lindman har inte närvarat under det gångna året.

Nämnden sammanträdde sex gånger under året och arbetade enligt verksamhetsplanen för 2020. De flesta sammanträden har skett på distans genom Skype på grund av de rådande restriktionerna under Coronapandemin.

Självutvärdering av språkprogrammet

Verksamhetsområdena gjorde på nämndens begäran en utvärdering av den svenskspråkiga servicen på de olika ansvarsområdena. I utvärderingen svarade verksamhetsområdena på tolv olika frågor: språkbrukstillägg, patientåterkoppling, reklamationer, översättningsarbete, ansvars- och kontaktpersoner, skyltning, råd och anvisningar, språkkurser, arbetsrotation och rekrytering.

Språkbrukstillägg betalas ut till 11,8 % och personalen erbjuder språkkurser och vid rekrytering uppmärksammas kunskaper i svenska. Överlag har en positiv utveckling skett gällande inställningen till det svenska språket och tröskeln att betjäna på svenska är förbättrad. Kritik mot att språkkurser för personer med mycket svaga kunskaper inte ordnas och att det inte finns tillräckliga resurser för det översättningsarbetet som görs på verksamhetsområdena lyftes fram. Stora variationer både gällande kunnandet och kvaliteten på det material som delas ut till de svenskspråkiga patienterna är stort och

därför behövs en bättre koordinering och allokering av resurser för att tillgodose en jämlik vård oberoende av språk, finska eller svenska.

Revidering av språkprogrammet

Nämnden utsåg en styrgrupp för att förverkliga arbetet med det nya språkprogrammet. Själva arbetet blev uppskjutet på grund av Coronapandemin och de restriktioner som därav följde. Revideringsarbetet kom i gång i september och har fortskridit enligt planerna. Språkprogrammets textversion (IV) och handlingsplan med mätinstrument (version VII) behandlas av sjukvårdsdistriktets ledningsgrupp den 9.3.2021, varefter behövliga förändringar görs för att sedan presenteras och godkännas av styrelsen den 31.3.2021, varefter implementeringen av programmet kan påbörjas. Programmet gäller för strategiperioden 2021-23(25).

Uppfölja servicen på svenska på psykiatriska ansvarsområdet

Språktillägg betalas till 60 anställda (av 952). Vitsordet, från patientresponsen gällande vård på modersmål, är resultatet 4,9 av 5. Resultatet är riktninggivande då antalet svar är mycket lågt. Koordinatorer och kontaktpersoner är nu valda och behovet av språkkurser utrett och projektet Hallå har bidragit med resurser för specialbeställda språkkurser som kan tas i bruk efter att Coronapandemin gått över och normalläge igen gäller.

Uppfölja servicen på svenska på Åucs Akuten

Planerna gjorda för 2020 har inte förverkligats på grund av Coronaepidemin. Call-center verksamheten som planerades till Åbolandssjukhus har inte heller förverkligats. Språkkurser med hjälp av projektet Hallå har planerats och tas i bruk genast då man återgår till normala tider utan restriktioner och undantagstillstånd. Varje arbetsskift har en ansvarig person som behärskar svenska – men behovet av ett bredare kunnande är noterat.

Inbjudna ansvarspersoner för att gynna utvecklingen av den svenska servicen

Nämnden inbjöd sjukvårdsdirektör Matti Bergendahl och sjukhusdirektör Petri Virolainen som redovisade hur sjukvårdsdistriktet och Åbo universitets centralsjukhus planerat att gå till väga gällande den svenskspråkiga servicen i distriktet och hur cheferna ser på möjligheterna att förverkliga det föreslagna Kaskia välfärdscentret, som planerats av Eschnerska stiftelsen, i kvarteret kring Åbolands sjukhus. Dessutom diskuterades social- och hälsovårdsministeriets förslag om att Egentliga Finlands välfärdsområde skulle, ifall reformen godkänns, vara den som arbetar fram ett samarbetsavtal mellan landets tvåspråkiga välfärdsområden. Nämnden förespråkade för att sjukvårdsdistriktsledningen kunde vara den bästa parten att samordna och kalla in behövliga nyckelpersoner från kommunerna med svenskspråkig befolkning för att starta diskussionen om välfärdsområdets kommande uppgifter gällande den svenskspråkiga servicen i regionen och den alliansmodell som främst Åbo stad och sjukvårdsdistriktet kunde behandla.

Inbjuda HUS nämnd för den språkliga minoriteten till Åbo

Coronapandemin utgjorde ett hinder att förverkliga planen på HUS nämnd för den språkliga minoriteten att besöka Åbo den 24.11. Kontakten med HUS har dock upprätthållits genom möten föredragande emellan via Teams.

Övrigt

Nämnden tog del av en rapport om hur införlivandet av Åbolands sjukhus till Åucs inverkat på den svenskspråkiga verksamheten och hur de språkliga rättigheterna och uppföljs och utvecklas. Verksamheten på Åbolands sjukhus har fortsatt som tidigare och patient- och personalresponsen har varit positiv.

Samkommunen för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts styrelse tog del av rapporten gällande den svenskspråkiga servicen på sjukhusen nämnden gav den 18.8.2020.

Föredragande blev inbjuden till SFP:s möte som behandlade "Vård på svenska i regionen" 24.10.2020.

Nämnden blev inbjuden till Eschnerska stiftelsen 27.10.2020 och fick ta del av planerna gällande välfärdsklustret Kaskia.

Åbo 2.3.2021

Å nämndens vägnar,

Egon Nordström
ordförande

Wiveka Kauppila
föredragande